

**PROPOSTA DE DECISIÓN DO CONSELLO RELATIVA Ó
PROGRAMA PLURIANUAL (1994-1996) DE TRABALLO EN FAVOR
DAS COOPERATIVAS, SOCIEDADES MÚTUAS, ASOCIACIÓNS E
FUNDACIÓNS NA COMUNIDADE.**

COMISIÓN DAS COMUNIDADES EUROPEAS

com(93) 650 final

Bruxelas, 16.02.1994

94/0028 (CNS)

Publicamos un documento da CE que contén os liñamentos dunha política europea relativa ás cooperativas e á economía social.

Exposición de fundamentos

O 18 de decembro de 1989, a Comisión aprobou unha comunicación ó Consello de Ministros das CE sobre "As empresas da economía social e a realización do mercado europeo sen fronteiras"¹. Esta comunicación solicitaba:

O apoio do esforzo de reflexión das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións cara á transición resultante da realización dun espazo sen fronteiras;

A colocación a disposición das empresas cooperativas, mutualistas, e asociativas dos medios de que dispón o conxunto das empresas para tirar partido do mercado sen fronteiras;

A posta a disposición das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións, dos instrumentos destinados a facilita-la aproximación das empresas.

Alén diso, nesta comunicación, a Comisión comprometéase a presentar ó Consello un programa de traballo en conformidade co principio da subsidiariedade que caracteriza as súas accións.

Esta comunicación foi presentada ó Consello "Mercado Interno" do 21 de decembro de 1989.

Os acordos sobre a Unión Europea, asinados o 7 de febreiro de 1992 en Maastricht, subliñan o imperativo da competitividade. Coa coesión económica

1.- Comunicación da Comisión ó consello, SEC (89) 2187 final.

e social e o aumento das responsabilidades internacionais da Comunidade, a existencia da competitividade inspira a partir de aquí tódalas propostas da Comisión, en especial as destinadas ás pequenas e medianas empresas. Ademais a maioría das estruturas cooperativas, mutualistas e asociativas está composta por pequenas e medianas empresas ou está ó servicio das mesmas. De todas maneiras, o conxunto das organizacións deste sector, independentemente da dimensión da empresa ou do dominio de actividade, creou lazos estreitos co mundo empresarial tradicional.

Os novos acordos subliñan tamén a importancia que adquire, na consecución dos obxectivos do artigo 117 do Tratado que institúe a Comunidade Europea, a cooperación coas asociacións de solidariedade e as fundacións, en tanto institucións responsables dos establecementos e servicios sociais.

Na declaración sobre a promoción do relanzamento económico na Europa², afirmase que "recoñecendo a importancia das PME para a creación de empregos e a promoción do crecemento, o Consello Europeo convidou ó Consello e á Comisión a garanti-la redución dos encargos da lexislación comunitaria para as pequenas e medianas empresas (sobre todo a través do recurso a réximes simplificados e a límites de exoneración no dominio da fiscalidade indirecta) e a prestación de informacións completas sobre as axudas comunitarias ás PME. Convidou á Comisión a accelera-las accións en favor das PME que demostraron ser eficaces a nivel comunitario."

En efecto, as PME prestan unha contribución significativa á economía europea, ó desempeñaren un papel esencial, principalmente en materia de PIB e de emprego, e tamén a nivel do desenvolvemento rexional e local.³

O Consello Europeo de Edimburgo do 11 e 12 de Decembro de 1992, facendo súas as orientacións propostas pola Comisión, aprobou unha acción de envergadura destinada a apoia-lo crecemento na Comunidade.

No seu discurso ó PE, en febreiro de 1993, o Presidente Delors anunciou que a Comisión "estudiaría, ademais diso, a viabilidade dun plan de acción en favor das empresas de economía social (asociacións, cooperativas e sociedades mutuas)".

No último Consello Europeo, en Copenhague, o Presidente Delors insistiu, de modo especial, na necesidade de políticas máis activas de emprego no ámbito das "orientacións para o relanzamento económico de Europa". Son innumerables as empresas cooperativas, mutualistas e asociativas que prestan unha con-

2.- Consello Europeo, Edimburgo, 11-12 de Decembro de 1992, Conclusións da Presidencia, anexo 4, parte A, punto 8.

3.- De acordo co segundo relatorio da Comisión "Enterprises in Europe", dos 11,6 millóns de empresas censadas en 1988, o 96,3 % posuían menos de 20 traballadores, o 3,4 % entre 20 e 200 traballadores e menos do 0,2% entre 200 e 500 traballadores, representando en total o 70,2 % do emprego na Comunidade; esta importancia varía segundo a repartición xeográfica das empresas, ISBN-92826-4609-2.

tribución activa para a creación de empregos e que non pretenden máis que poder aumentar cualitativa e cuantitativamente os seus esforzos neste dominio.

A Decisión 93/379/CEE do Consello, do 14 de Xuño de 1993⁴, reforza as accións prioritarias en favor das empresas, independentemente do seu sector de actividade e das súas dimensións, estrutura xurídica ou situación xeográfica, mais non ten en conta as características específicas das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións.

As empresas cooperativas, mutualistas e asociativas deben estar en posición de, ó mesmo nivel cás outras, beneficiarse das oportunidades derivadas da realización do Gran Mercado sen fronteiras e da Unión Económica e Monetaria.

Para garanti-la diversidade da economía europea, convén facer que as empresas cooperativas, mutualistas e asociativas, PME ou ó servicio das PME, se manteñan e se desenvolvan nun mercado dilatado e concorrencial, respectando e garantindo a promoción dos principios de solidariedade, dos seus obxectivos ou do seu modo de organización.

É importante que a promoción da colaboración entre estas empresas, con vista á manutención e ó aumento das súas actividades, se inscriba nun cadro estable, transparente e baseado en regras que coloquen ás pequenas empresas en pé de igualdade coas empresas de gran dimensión e as grandes concentracións económicas.

O programa de traballo propón unha abordaxe que, simultaneamente, teña en conta as prerrogativas (capacidade de innovación e de experimentación, vectores das políticas comunitarias) e a especificidade do sector.

Por último, convén recordar que este sector posúe aptitudes especiais no dominio da innovación social, que a Comunidade ten todo o interese non só en recoñecer, senón tamén en promover e utilizar. Isto pode ser feito fácil e eficazmente e máis, contando con que moitísimas empresas deste sector constitúen vectores esenciais das políticas comunitarias. Xa se trate de fenómenos ligados á urbanización, á decadencia económica de determinadas rexións e á perda de empregos ou á precarización de camadas importantes da poboación, ou aínda á xestión de recursos humanos nas empresas, estas entidades encontran solucións que permiten a renovación, e que difunden, frecuentemente co apoio dos poderes públicos e a través de redes nas cales ocupan un lugar importante.

Así, o presente programa de traballo ten por obxecto acompañar ás empresas cooperativas e mutualistas, así como as asociacións e fundacións, na formulación das respostas que elas propoñen á dobre aposta da Comunidade: o desenvolvemento económico e a realización do progreso social.

Ademais diso, a promoción de PME cooperativas, mutualistas e asociativas debe ser acompañada da aplicación de medidas específicas, susceptibles de au-

4.- JO n.º L 161 de 2.7.1993.

menta-las posibilidades de cooperación transnacional a fin de incrementa-la súa presenza no mercado ou de reforza-lo seu papel no tocante á realización dos obxectivos comunitarios nun determinado número de dominios.

No termo do período abranguido por este programa en favor das empresas cooperativas, mutualistas e asociativas, a Comisión poderá proceder a unha avaliación da política comunitaria para as empresas en cuestión, e dispór, así, dun instrumento máis de reflexión, tendo en conta a definición das orientacións futuras.

Consecuentemente, o presente programa en favor das empresas cooperativas, mutualistas e asociativas pretende reforzar, desde agora, os dominios de accións prioritarias susceptibles de dar unha resposta inmediata ás necesidades de adaptación das empresas en tempos de incerteza.

En efecto, a situación económica xeral apela a un esforzo particular, dirixido cara este tipo de empresas, que posúen unha implantación real no territorio e que garantirá coa integración noutras políticas comunitarias, un efecto de arrastre máis importante no desenvolvemento rexional e/ou local.

Proposta de decisión do Consello de... relativa ó programa plurianual (1994-1996) de traballo en favor das cooperativas, sociedades mútuas, asociacións e fundacións na Comunidade (.../.../CE:)

O CONSELLO DA UNIÓN EUROPEA,

Tendo en conta o Tratado que institúe a Comunidade Europea e, principalmente, o seu artigo 235,

Tendo en conta a proposta da Comisión⁵,

Tendo en conta o parecer do Parlamento Europeo⁶,

Tendo en conta o parecer do Comité Económico e Social⁷,

1. Considerando que o Consello adoptou, o 28 de Xullo de 1989, a Decisión 89/490/CEE relativa á melloría do encadre empresarial e á promoción do desenvolvemento das empresas, especialmente das pequenas e medianas empresas na Comunidade⁸, alterada en último lugar pola Decisión 93/379/CEE do Consello, do 14 de Xuño de 1993⁹:

2. Considerando que, na súa Resolución do 17 de Xuño de 1992, relativa ás accións comunitarias de apoio ás empresas, especialmente ás pequenas e medianas empresas (PME), incluíndo as empresas artesanais¹⁰, o Consello confirmou o

5.- JO n° C... de... , p...

6.- IO n° C... de... , p...

7.- JO n° C... de ..., p...

8.- JO n° L 239 do 16.8.1989

9.- JO n° L 161 do 2.7.1993, p. G8

10.- JO n° C... de..., p...

seu empeño en apoiar-la consolidación das accións emprendidas en favor destas empresas;

3. Considerando que, nesa resolución, o Consello recomendou á Comisión a continuación, no respecto do principio da subsidiariedade, das accións necesarias para a creación dun ambiente propicio á competitividade das empresas, en especial das pequenas e medianas empresas, e ó seguimento da súa inserción no mercado único despois de 1992;

4. Considerando que a Comisión presentou ó Consello unha comunicación sobre "As empresas da Economía Social e a realización dun mercado europeo sen fronteiras"¹¹ prevendo presentar un programa de traballo para este sector, así como as propostas adecuadas para a súa execución;

5. Considerando que a Comisión presentou ó Consello unha comunicación sobre a política empresarial para a Comunidade, titulada "A dimensión empresarial no cerne do crecemento europeo"¹², que anunciaba un programa de traballo destinado a apoiar-los esforzos das empresas da economía social cara as transicións derivadas da realización dun espazo sen fronteiras;

6. Considerando que as cooperativas, as sociedades mutuas e as asociacións ocupan un lugar importante na actividade económica en xeral e no desenvolvemento das rexións, e que a preservación das prerrogativas e da especificidade do sector das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións merece un esforzo particular de análise e valoración, sobre todo no relativo:

- á súa capacidade de innovación e de experimentación;
- ó incentivo da utilización, por estas empresas, dos programas comunitarios específicos para o desenvolvemento empresarial (o sector demostra posuír unha experiencia sólida en materia de redes, de compañías e aínda de mobilización de obreiros e consumidores);
- a unha maior participación destas empresas no diálogo social e na aplicación das políticas de coexión social, ámbito no cal este sector dispón de trunfos innegables;

7. Considerando que o desenvolvemento dunha política comunitaria en favor das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións, baseada nunha concorrencia efectiva, se reviste de gran importancia para o aumento da competitividade da economía europea, o crecemento do emprego, a coesión económica e social na Comunidade, a continuación do incremento do mercado despois de 1993 e o desenvolvemento da cooperación con determinados países terceiros;

8. Considerando que unha parte importante das accións en favor das cooperativas, asociacións e sociedades mutuas é emprendida a nivel dos Estados-membros e que as accións comunitarias deben ir no sentido de completala;

11.- SEC(89) 2187 final, do 18 de Decembro de 1989)

12.- JO n° C... de..., p...

9. Considerando que, por conseguinte, é necesario adoptar un programa específico, relativo a un período de tres anos, e dotalo de medios financeiros suficientes para lle permitir atingui-los seus obxectivos;

10. Considerando que debe ser instituído un comité de representantes dos Estados-membros para asistir á Comisión na implementación do programa;

11. Considerando que o Tratado non prevé, para a adopción da presente decisión, outros poderes de acción fóra dos previstos no artigo 235,

DECIDE:

Artigo 1º

É adoptado, a partir do 1 de Xaneiro de 1994, un programa, adxuntado no anexo, destinado ás empresas cooperativas, mutualistas e asociativas, que se prolonga por un período de tres anos.

Artigo 2º

As medidas deste programa deberán permitir ós obreiros do sector un acceso máis fácil ós recursos comunitarios.

Sen querer tomar en consideración as accións indirectas resultantes da aplicación de certas políticas comunitarias, este plan de acción ten por obxectivo:

I. A promoción, a coordinación e o reforzo das intervencións en favor das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións, gracias ó:

A. reforzo da abordaxe horizontal que se refire, sobre todo:

—á realización de estudos sobre o desenvolvemento do sector na Comunidade,

—á creación de condicións favorables e á avaliación do impacto das políticas comunitarias,

—á organización da consulta;

B. apoio a accións específicas que trata de, particularmente:

—favorece-las posibilidades de colaboración transnacional, preferentemente para as PME cooperativas, mutualistas e asociativas, para a procura de novas actividades por compañías agrupadas,

—mellora-la información,

—divulga-la innovación social,

—reforza-lo papel das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións no tocante a vectores das políticas comunitarias;

II. O reforzo das accións en favor das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións no ámbito doutras políticas, gracias:

—ó desenvolvemento das estatísticas comunitarias e á elaboración dos datos depois dos inquéritos realizados neste sector,

—ó apoio do esforzo de formación, a incitación ó desenvolvemento de I + D

Artigo 3º

1. Para concreta-los obxectivos previstos nos artigos 1º e 2º, a Comisión porá en práctica as medidas previstas no anexo, xa que esas medidas non poden ser mellor realizadas a nivel dos Estados-membros.

2. Serán adoptadas, de acordo co procedemento definido no artigo 4º, as medidas que incidan sobre:

- adopción, aplicación experimental ou incremento dos proxectos necesarios, concebidos con vista á aplicación da presente decisión;
- fixación do contido, do calendario e da contribución financeira para as accións e as invitacións á presentación de propostas;

3. O comité referido no artigo 4º pode analizar calquera outra cuestión sobre o programa.

Artigo 4º

Institúese, a carón da Comisión, un comité composto por representantes dos Estados-membros e presidido polo representante da Comisión.

O representante da Comisión someterá á apreciación do comité un proxecto das medidas a tomar. O comité emitirá o seu parecer sobre ese proxecto nun prazo que o presidente pode fixar en función da urxencia da cuestión en curso. O parecer será emitido por maioría, nos termos previstos no nº 2 do artigo 1488(2) do Tratado para a adopción das decisións que o Consello é chamado a tomar baixo proposta da Comisión. Nas votacións do comité, os votos dos representantes dos Estados-membros están suxeitos á ponderación definida no mesmo artigo. O presidente non participa na votación.

A Comisión adoptará as medidas de aplicación inmediata. Con todo, se estas non estivesen conformes co parecer do comité, serán inmediatamente comunicadas pola Comisión ó Consello. Neste caso, a Comisión diferirá a aplicación das medidas por ela decididas por un prazo de dous meses a partir da data da comunicación.

O Consello, deliberando por maioría cualificada, pode tomar unha decisión diferente no prazo previsto no parágrafo anterior.

Artigo 5º

A Comisión presentará ó Parlamento Europeo, ó Consello e ó Comité Económico e Social, o máis tardar a mediados do ano 1996, un relatorio de avaliación sobre a aplicación da presente decisión, incluíndo a avaliación da relación custo/eficacia e das propostas que se consideren necesarias en función das avaliacións realizadas.

Ademais, a Comisión presentará ó Parlamento Europeo, ó Consello e ó Comité Económico e Social un relatorio sobre a coordinación entre os diferentes

programas comunitarios, de interese manifesto para cooperativas, sociedades mutuas e asociacións, creados fóra do ámbito da presente decisión, e sobre as iniciativas tomadas en aplicación da presente decisión.

Artigo 6º

A presente decisión entra en vigor o 1 de Xaneiro de 1994 e é válida ata o 31 de Decembro de 1996.

2. A autoridade orzamental determinará as dotacións disponibles para cada exercicio, tendo en conta os principios da boa xestión referidos no artigo 2 do Regulamento Financeiro aplicable ó Orzamento Xeral das Comunidades Europeas.

Feito en Bruxelas, en

Polo Consello

ANEXO

PROGRAMA DE TRABALLO EN FAVOR DAS COOPERATIVAS, SOCIEDADES MÚTUAS ASOCIACIÓNS E FUNDACIÓNS.

1. Introduccion.

Na súa comunicación¹³ sobre "As empresas de Economía Social e a realización dun mercado europeo sen fronteiras", a Comisión estableceu obxectivos para a súa acción futura en favor das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións, informando, ademais, ó Consello da súa intención de presentar un programa de traballo, así como as propostas adecuadas para a súa execución, no respecto polo principio da subsidiariedade.

A. *Importancia económica e social do sector.*

As cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións encóntranse simultaneamente presentes na totalidade dos ramos económicos e caracterízanse por unha diversidade extrema, tanto en termos de dimensión (efectivos e volume de negocios), como de actividade ou localización.

Estas empresas -algunhas das cales lideran os respectivos sectores a nivel nacional, europeo e mesmo internacional- representan, principalmente:

- o 20% do aforro europeo;
- 2/3 da comercialización e da transformación da produción agrícola da CE;

13.- Comunicación da Comisión ó Consello "As empresas da Economía Social e a realización dun mercado europeo sen fronteiras", SEC (89) 2187 final.

— máis de 100 millóns de inscritos en sociedades mutuas de prevención e de saúde;

— 60 millóns de membros e 3 millóns de empregos só no sector cooperativo.

No sector bancario, por exemplo, entre os 50 primeiros bancos mundiais, figuran 5 bancos cooperativos europeos. Algúns dos máis importantes centros de compras e de distribución teñen un estatuto cooperativo. Ademais, as asociacións xestionarias teñen unha posición preponderante en dominios como o turismo social, a vivenda social e mesmo a saúde e a protección social, dominios nos que estas empresas logran asociar competitividade e papel social.

Ademais diso, este sector asocia tradición e modernidade, toda vez que diferentes formas de asociacións "empresariais" se teñen difundido en sectores tan diferentes como o artesanado ou a industria informática, nos cales a flexibilidade e a innovación, tanto organizativa como técnica, constitúen imperativos absolutos.

Por último, coexisten neste sector entidades de dimensión considerablemente diferente que, en gran parte, poden ser asimiladas a PME. Aínda así, a importancia destas empresas varía entre as diferentes rexións da Comunidade, de acordo coa historia e a cultura dos respectivos países. Así, nalgúns países, hai actividades que non poden ser exercidas baixo a forma de cooperativa, sociedade mutua ou asociación. É, sobre todo, o caso das farmacias en, polo menos, seis países. En efecto, os Estados-membros atribúen a estas empresas un lugar variable nos esforzos de desenvolvemento económico e social que levan a cabo.

A importancia das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións non se restrinxe exclusivamente ó seu peso económico.

Relaciónase tamén coa dimensión social e cultural destas empresas, que influencia profundamente a dinámica de cambio na sociedade europea.

Estas empresas caracterízanse pola aplicación de técnicas de organización e de produción específicas, resultantes dos principios de democracia económica.

Este tipo de empresas está directamente implicado no desenvolvemento do emprego a nivel local e na loita contra o desemprego.

As técnicas deste tipo de empresas apóianse en principios de solidariedade e participación (consustanciados, principalmente, na regra "unha persoa, un voto") entre membros, produtores, usuarios ou consumidores e a súa vocación é frecuentemente de natureza social.

A especificidade destas organizacións reside esencialmente na promoción dos seguintes principios: primacía do individuo sobre o capital; desenvolvemento individual (pola formación e pola cultura); libre asociación; xestión democrática; valores de autonomía e cidadanía. A nivel comunitario, ábrese a estas empresas dúas vías non mutuamente exclusivas:

— por un lado, aumenta-la súa presenza a escala europea, nas súas principais áreas de actividade, sobre todo a través da concentración, diversificación ou especialización das actividades e dos produtos;

—por outro, procurar, entre socios agrupados, novas áreas de actividade e novas saídas, na sucesión da realización do Gran Mercado e da Unión Económica e Monetaria.

Así, a pesar de operaren baixo formas xurídicas específicas, a inserción das cooperativas, sociedades mutuas, fundacións e asociacións no sector comercial é cada vez maior e garante, inclusive, unha determinada complementariedade con relación ás empresas con estatuto tradicional. En certos países, a evolución das reformas das lexislacións destes sectores confirma esta tendencia ó permitir unha adaptación cada vez máis pregada ós mecanismos do mercado.

B. Factores de evolución relativos a cooperativas, sociedades, mutuas, asociacións e fundación.

As profundas mutacións da sociedade europea non se limitan á esfera técnico-económica (a pesar de esta constituír un elemento inabarcable). Teñen como consecuencia un proceso de desenvolvemento da innovación en tódolos sectores da actividade humana.

Cooperativas, sociedades mutuas e asociacións-fundacións posúen aptitudes particulares no dominio do seguimento social do desenvolvemento tecnolóxico e da elaboración de estratexias destinadas a corresponder-las exigencias sociais da nova cidadanía e da democracia económica (por exemplo, inserción das categorías desfavorecidas na actividade económica). Na maioría dos casos, as estruturas de servizos que teñen por misión contribuir ó desenvolvemento local, como as axencias de desenvolvemento, os viveiros de empresas e os "community business", están organizadas baixo a forma de asociacións ou cooperativas. Diversas empresas deste sector son xa, ou están en vías de selo, vectores esenciais das políticas comunitarias. É, por exemplo, o caso das sociedades mutuas que poden dar -e pretenden facelo- unha contribución esencial ás políticas comunitarias de mobilidade das persoas e de protección social (plans de pensións e réximes complementarios de seguridade social). Os bancos cooperativos tornáronse os principais intermediarios rexionais dos fondos comunitarios (FSE, FEDER e FEOGA).

Xa se trate de fenómenos asociados a urbanización, ó declive económico de determinadas rexións e á perda de empregos, a precarización de camadas importantes da poboación ou mesmo á xestión dos recursos humanos nas empresas, estas entidades encontran solucións que permiten a renovación, que propagan a través de redes, frecuentemente co apoio dos poderes públicos.

Debido ás súas características de PME, e asentados en principios de solidariedade e participación, as empresas cooperativas, mutualistas e asociativas, sobre todo as de dimensión pequena e mediana, caracterízanse, en efecto, por posuíren estreitos lazos co terreo en que operan.

Así, os empregos xerados por estas empresas de persoas están fortemente arraigados no terreo en que a empresa se implantou e non están suxeitos a riscos como a deslocalización ou a limitación selectiva de unidades de produción.

Ademais diso, estas entidades económicas desenvolven tamén accións de iniciación e de formación no ámbito da cultura da empresa que favorece a perenidade dos empregos.

As cooperativas, sociedades mutuas e asociacións-fundacións, participan xa activamente na realización de diferentes políticas comunitarias. Pero as potencialidades ofrecidas polas asociacións están lonxe de ter sido plenamente utilizadas. Para tornar máis eficaz a intervención da Comisión en favor destas empresas, sería oportuno valora-la súa acción, que ten repercusións sobre a coesión económica e social, principalmente, nas rexións dos obxectivos nºs 1, 2 e 5b.

Na aplicación destas políticas, a Comunidade debe considerar máis e mellor as especificidades de organización interna, de relación coa sociedade civil, así como as redes de empresas que estas entidades posúen e apoiarse nelas.

Como tódalas demais, estas empresas enfróntanse coa necesidade de integrar ou atingui-la dimensión europea para sobreviviren e se desenvolveren, xa sexa a través de fusións, obtención de plans de mercado, investimentos en novas tecnoloxías ou operacións transnacionais, que implican, todas elas, necesidades de financiamento en fondos propios ou case propios.

Con todo, elas son aínda vítimas dun ostracismo latente -aínda que representen o 20% do aforro europeo- por parte do mundo financeiro clásico, para canto máis porque o obxectivo das actividades que desenvolven non é exclusivamente a maximización dos beneficios, senón tamén o interese xeral, a creación de empregos e a solidariedade.

Esta situación impéleas a alteraren regularmente o cadro xurídico para obterer medios de financiamento, principalmente a longo prazo e en capital ou case capital de risco, a partir do momento en que pretenden lanzarse a programas de investimentos importantes ou de risco a nivel do seu desenvolvemento.

II PLAN DE TRABAJO EN FAVOR DAS COOPERATIVAS, SOCIEDADES MUTUAS, ASOCIACIÓNS E FUNDACIONES

O obxectivo principal da Comisión, ó adoptar iniciativas para este sector, foi sempre o de permitir ás cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións beneficiárense das vantaxes do Mercado Único e da Unión Económica e Monetaria, en pé de igualdade cos restantes actores económicos, sen discriminación positiva ou negativa.

O sector das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións non é moi homoxéneo e estruturado. Próximo ás necesidades da poboación, é pouco coñecido, sobre todo en certos Estados-membros. Destes elementos son moitas veces responsables a insuficiente atención que se lle presta ás súas necesidades no tocante á elaboración ou á aplicación de dispositivos lexislativos e de programas comunitarios.

Ademais, as empresas deste sector, frecuentemente PME, teñen normalmente unha implantación de carácter rexional, ou mesmo local, o que tendería a limita-las súas posibilidades de colaboración transnacional. A Comunidade pode desempeñar un papel de intermediario e de amplificador para axudar a transferir dun Estado para outro experiencias e accións realizadas con éxito por estas empresas, tanto no aspecto económico como no social.

Por último, as diferentes redes de cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións poderían ser mellor mobilizadas tendo en conta a execución da acción comunitaria. En efecto, a aptitude do sector para crear redes que a Comisión non emprenderá a escala europea, aquilo que non pode ser feito de forma máis eficaz a nivel nacional, rexional e local.

Tódalas sinerxias serán implementadas co programa plurianual 1993-1996 de accións comunitarias en favor das PME¹⁴. As medidas previstas por este programa concentraranse nas PME cooperativas, mutualistas e asociativas, debendo permitir a estes operadores un acceso máis fácil ós recursos comunitarios. Ademais, estas medidas deberán facilita-la inserción das redes asociativas nacionais no espacio europeo.

Sen querer tomar en consideración as accións indirectas resultantes da aplicación de certas políticas comunitarias, este plan de acción ten como obxectivo:

- I. A promoción, a coordenación e o reforzo das intervencións en favor das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións, gracias ó:
 - A. reforzo da abordaxe horizontal que apunta principalmente:
 - á realización de estudos sobre o desenvolvemento do sector na Comunidade,
 - á creación de condicións favorables e á avaliación do impacto das políticas comunitarias,
 - á organización da consulta;
 - B. apoio a accións específicas que busca, particularmente:
 - favorece-las posibilidades de colaboración transnacional para a procura de novas actividades por sociedades agrupadas,
 - mellora-la información,
 - divulga-la innovación social,
 - reforza-lo papel das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións entanto vectores das políticas comunitarias;
- II. O reforzo das accións en favor das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións no ámbito doutras políticas, gracias:
 - ó desenvolvemento das estatísticas comunitarias e á elaboración dos datos depois dos inquéritos realizados neste sector, ó apoio do esforzo de formación,
 - ó estímulo ó desenvolvemento de I+D.

14.- JO n.º L 161 de 2 de Xullo de 1993.

A. PROMOCIÓN, COORDENACIÓN E REFORZO DAS INTERVENCIÓNS EN FAVOR DAS COOPERATIVAS, SOCIEDADES MUTUAS, ASOCIACIÓNS E FUNDACIÓN

1. Reforza-la abordaxe horizontal.

a) *Realizar estudos sobre o desenvolvemento do sector na Comunidade*

Un programa de estudos e de reflexións prospectivas fornecerá de elementos necesarios para a identificación das tendencias máis importantes no desenvolvemento das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións, consideradas globalmente e segundo as súas diferentes actividades.

Estas tendencias derivan das dinámicas inherentes á economía do mercado no cal as cooperativas, sociedades mutuas e asociacións-fundacións se inclúen, dinámicas do desenvolvemento tecnolóxico e dinámicas asociadas á integración europea. Por un lado, é necesaria unha concentración cada vez maior da produción e do capital, así como unha centralización crecente das funcións de xestión. Estas privilexian o profesionalismo e o nivel de cualificación, relativizando a importancia inicial do compromiso ideolóxico. Esta situación nova representa un difícil test para as empresas do sector. Por outro lado, as evolucións tecnolóxicas, as evolucións sociais e os proceso de internalización económica (tendencia á integración dos efectos externos da actividade empresarial) ofrecen novas oportunidades ás cooperativas, sociedades mutuas e asociacións-fundacións, privilexiando novamente as pequenas unidades de produción, aumentando as posibilidades de cooperación fructíferas e definindo novas necesidades que as asociacións terán de satisfacer. Paralelamente, a Comisión publicou na edición de 1991/1992 do Panorama da Industria Europea unha análise macro-económica do sector cooperativo, asociativo e mutualista. Na próxima edición do Panorama, será incluída unha parte que abordará os problemas de competitividade no sector.

As asociacións están, máis que calquera outro organismo, próximas ás necesidades específicas dos cidadáns e, por iso, están en condicións de responder eficazmente á multiplicidade das expectativas e das necesidades. Este feito xustifica un reforzo do coñecemento deste sector. A diversidade do sector asociativo, en termos de actividade (que comprende a totalidade das actividades económicas e sociais: saúde, cuestións sociais, formación, agrupación profesional, ensino, deporte, ocio, turismo, ambiente, habitat, defensa do patrimonio, etc.), de dimensión, fiscalidade, sistema de control ou modo de funcionamento, nos Estados-membros, xustifica a realización de algo semellante a un inventario das iniciativas tomadas baixo esta forma.

A fin de dar conta desta diversidade, que di tanto respecto á Europa económica como á Europa dos cidadáns pero, sobre todo, a fin de informar da totalidade dos actores do sector das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións, así como das diferentes institucións implicadas, foi lanzado, en 1992, un proxecto de Libro Branco destinado ás asociacións e, en 1993, ás sociedades mu-

tuas e as cooperativas. O obxectivo é a identificación dos efectos da apertura do Gran Mercado sobre determinados aspectos esenciais da vida das asociacións-fundacións, das sociedades mutuas e das cooperativas. Este proxecto só poderá ter éxito coa participación dos implicados e profesionais do sector. Así, dous cuestionarios foron elaborados e enviados respectivamente ás asociacións máis representativas e ós ministerios dos doce Estados-membros, solicitando:

que aportasen información de base;

que comunicasen ós servicios da Comisión as súas preocupacións e expectativas na perspectiva da realización do Mercado Interno.

Depois do escrutinio destes cuestionarios e da consulta dos outros servicios implicados están previstos contactos directos cos ministerios e as asociacións nacionais máis representativas (este traballo proseguirá ata 1994). O Libro Branco permitirá definir mellor as orientacións futuras en favor das asociacións e das fundacións, dentro do respecto ó principio de subsidiariedade. Tamén se inicia un traballo semellante para as sociedades mutuas e as cooperativas.

b) *Crear condicións favorables e avalia-lo impacto das políticas comunitarias*

As disposicións xurídicas e fiscais, as disponibilidades financeiras e as actitudes culturais constitúen, en xeral, elementos determinantes da conxuntura económica. A acción destinada a mellorar esta conxuntura debe consecuentemente abranguer un amplo espectro de políticas, debendo, con todo, asentarse en principios comúns de redución dos encargos das empresas. Isto pode ser feito reforzando a apertura dos mercados e, en caso de ser necesarias disposicións regulamentares, garantindo que estas poidan ser aplicadas sen aumentalos encargos que recaen sobre as empresas.

O programa de traballo debe prever:

- a análise do impacto das medidas comunitarias en vigor e das que están a ser elaboradas sobre cooperativas, sociedades mutuas, asociacións, e fundacións; trátase, en particular, de preparalas para unha utilización óptima dos futuros estatutos europeos,
- o estudio dos obstáculos á colaboración a nivel comunitario, presentes nas lexislacións nacionais
- o estudio das condicións que estimulan as diferentes formas de colaboración transnacional entre este tipo de empresas.

c) *Organiza-la consulta*

As cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións coñecen as necesidades e os desafíos con que as empresas destes sectores teñen de se confrontar no ámbito da realización do Gran Mercado e da Unión Económica e Monetaria. No transcurso das tres conferencias europeas de París, Roma e Lis-

boa, o proceso de agrupamento dos movementos cooperativos, mutualistas e asociativos consolidouse e permitiu un afondamento e unha reflexión común sobre temas específicos.

Ademais diso, para facer posible este intercambio e esta concertación sobre a futura política comunitaria e o programa de traballo, os órganos representativos, a nivel europeo, son convidados, de acordo coas orientacións adoptadas con ocasión da Conferencia de Lisboa, a constituír unha estrutura permanente de contacto entre as cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións, por un lado, e as institucións comunitarias, por outro.

Esta estrutura deberá estar composta por persoas especialmente representativas dos tres sectores, a fin de poder ser efectivamente operativa.

2. Apoio a accións específicas en favor das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións na comunidade.

a) Favorece-las posibilidades de colaboración transnacional para a pescuda de novas actividades por socios agrupados.

O obxectivo do presente programa non se pode limitar á análise do existente e das perspectivas, principalmente económicas, do sector. Nos últimos anos, sociedades mutuas, cooperativas, fundacións e asociacións tomaron consciencia da necesidade de cooperación transfronteiriza, que constitúe un medio eficaz para permitir ás empresas, principalmente pequenas e medianas, adaptárense ós cambios derivados da realización do Mercado Único e da Unión Económica e Monetaria, sen riscos excesivos de ruptura do tecido económico e social.

Ata a Acta Única, as relacións internacionais de innúmeras organizacións do sector limitábanse ás participacións en instancias representativas institucionais. Estas relacións traducíanse, no esencial, en tomas de posición sobre a defensa dos intereses xerais comúns e en actos de solidariedade. Durante o período da Acta Única, que provocou unha concienciación súbita, a maioría das organizacións adoptou unha actitude máis defensiva de preservación dos "dereitos adquiridos" e de reivindicación dun tratamento particular. Aínda, hai algúns anos, a esixencia de recoñecemento da "especificidade" vai acompañada dunha dupla intención de resisti-la concorrencia no mercado nacional e de concorrer noutros mercados ou, máis exactamente, de mellora-las posicións adquiridas no Gran Mercado.

Existen experiencias nacionais ou rexionais de cooperación entre cooperativas que poden ser transferidas a outros países ou rexións para satisfacer necesidades similares ou para dar solucións adecuadas ós respectivos problemas socio-económicos, por exemplo:

- o agrupamento de cooperativas do mesmo sector ou de sectores complementarios permite ás pequenas e medianas empresas non só asumir me-

llor o seu papel no relativo á concorrencia xeral entre as empresas, senón tamén acceder a contratos públicos dos cales, doutra forma, serían excluídas;

- actividades agrupadas na fase terminal da produción no dominio da agricultura poderían permitir ás cooperativas beneficiarse das vantaxes do Gran Mercado a través da utilización, en períodos diferentes, de estruturas de comercialización de produtos agrícolas que poden ser complementarios;
- sistemas periciais (sistemas a base de coñecementos) desenvolvidos en común, a nivel comunitario, permiten ás cooperativas dotarse de utensilios de xestión eficaces e fundamentados na súa experiencia específica.

Moitos obstáculos dificultan aínda o desenvolvemento da intercooperación neste sector. Sen pretender face-la lista de factores exhaustiva, poden citarse: a dimensión e a implantación de carácter moi local de certas empresas do sector, a información e a formación, o acceso ós capitais, ós grandes mercados e ás tecnoloxías avanzadas, a dificultade en determinar áreas estratéxicas para crear en común actividades novas e elaborar verdadeiras estratexias de desenvolvemento europeo, a separación "vertical" das iniciativas de cooperación (o banco coopera co banco, a sociedade mutua coa sociedade mutua, etc.), a identificación de socios de confianza e a ausencia dun cadro xurídico globalmente satisfactorio.

Así, o programa de traballo ten tamén o obxectivo de permitir ás cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións beneficiárense do Mercado Único, desenvolvendo sobre todo a cooperación transnacional. Será prestada unha atención particular ás experiencias de colaboración e á organización de sociedades entre entidades económicas de dimensións diferentes. O acento será colocado no intercambio e na difusión das mellores prácticas. Ó facelo, as organizacións máis estruturadas desde o punto de vista económico deberían contribuír para que o conxunto das empresas comunitarias se beneficiase das súas vantaxes en termos de competitividade, debendo as empresas, sobre todo as menos desenvolvidas, adquirir estas vantaxes competitivas. Por último, a Comisión dedicará unha especial atención ós casos de cooperación que se integran no cadro das políticas comunitarias.

Poderán ser previstas accións-piloto con vista a supera-los obstáculos á colaboración transnacional. Pode, por exemplo, tratarse do fornecemento de servizos de mediación para as pequenas empresas do sector que pretendan realizar cooperación transnacionais.

b) *Mellora-la información*

Para que cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións poidan te-lo mesmo acceso que as PME ás informacións comunitarias, a Comisión apoiou a creación dunha rede de información para estas entidades, asociada á rede dos Euro-Info-Centros (EIC), que lles permitirá:

- buscar socios, realizar “joint-ventures”, compras ou vendas de sociedades ou calquera outra cooperación relativa a estas empresas;
- facilitar informacións sobre políticas, lexislacións ou procedementos, en vigor, noutros países, que interesen ás empresas.

c) *Divulga-la innovación social*

A innovación é un proceso de desenvolvemento global que non pode ser reducido exclusivamente á dimensión técnico-económica. Acompaña o desenvolvemento tecnolóxico e permite a elaboración de estratexias de resposta ás necesidades sociais (inserción das categorías desfavorecidas na actividade económica).

Cooperativas, sociedades mutuas e asociacións posúen aptitudes particulares neste dominio, que a Comunidade, no seu conxunto, ten todo o interese en recoñecer, promover e utilizar.

O programa procurará, con base nun traballo previo de identificación e peritaxe, valora-lo capital de experiencia e a capacidade de iniciativa que estas empresas poden aportar. O programa tenta, así, incentiva-lo intercambio de modelos, experiencias e boas prácticas a nivel europeo. Deberá tamén volcarse sobre as condicións e os medios da reprodución e da difusión destas innovacións na base máis ampla posible.

No sector da saúde, por exemplo, son sociedades mutuas ou cooperativas as que se ocupan do seguro de enfermidade, ou sociedades mutuas ou cooperativas as que venden ou producen produtos de saúde (farmacias, hospitais, etc.), ou incluso asociacións que prestan servicios como coidados ou transporte de doentes.

Existe un deficit de coordinación e de cooperación sobre todo en materia de seguro complementario, dominio no cal estas entidades poden desempeñar un papel determinante.

No tocante ó sector das asociacións e das fundacións, as redes europeas existentes permitiran, nalgúns casos hai xa varias décadas, vehicular experiencias nacionais e ata locais. Aínda así, importa continuar a estimular un coñecemento recíproco para que estas estruturas poidan tornarse máis sólidas e actuar dunha forma cada vez máis eficaz en favor do cidadán europeo.

d) *Reforza-lo papel das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións fundacións en tanto vectores das políticas comunitarias*

As cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións xa participan activamente na realización de diferentes políticas comunitarias. Para conxuga-la totalidade destas medidas tendo en prespectiva a eficacia da intervención da Comisión en favor destas empresas cómpre valorar estas accións. Ademais diso, a Comisión está particularmente atenta ós casos de cooperación

que se integran no cadro das políticas comunitarias susceptibles de representaren un método especialmente eficaz de difusión das mellores prácticas.

Incentiva-la cooperación e a sociedade entre empresas, sobre todo pequenas e medianas, constitúe unha forma eficaz de facilita-la súa adaptación ós cambios resultantes da realización do Mercado Único e da Unión Económica e Monetaria, sen riscos excesivos de ruptura do tecido económico e social.

En xeral, o sector das cooperativas, das sociedades mutuas, das fundacións e das asociacións desempeña un papel importante no reforzo da coesión económica e social, posto que está frecuentemente máis capacitado para mobilizar os recursos locais e mesmo para dar respostas adecuadas ás novas necesidades. Por esta razón, este tipo de empresas pode fornecer do impulso necesario ó desenvolvemento endógeno de rexións e sectores, subministrar mesmo os servizos sociais que mellor corresponden ás necesidades das persoas. A regulamentación comunitaria actual permite xa diferentes formas de apoio a cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións a través dos fondos estruturais (FEDER, FEOGA-Orientación, FSE), así como a través de determinados programas integrados (PEDIP) e programas de iniciativa comunitaria (RESIDER, RENAVAL).

A procura dunha maior eficacia da acción dos fondos estruturais torna aínda máis necesario o establecemento dunha verdadeira asociación co sector, xa a nivel da elaboración destes programas, xa do respectivo seguimento e avaliación. Esta é unha condición para unha maior adecuación entre as necesidades e os recursos, principalmente, ó favorece-la mobilización das contrapartidas nacionais, provenientes do sector privado ou mixto, necesarias para a realización dos programas.

A asociación coas cooperativas, sociedades mutuas e asociacións é tamén unha das condicións que permite á Comunidade desempeñar eficazmente o seu papel entre as diferentes partes interesadas. O programa de traballo deberá verificar, nunha primeira fase, o grao de utilización dos medios financeiros comunitarios xa disponibles en proveito de cooperativas, asociacións, fundacións e sociedades mutuas. A continuación, deberá estudia-la regulamentación existente para examinar en que medida o acceso destas empresas ó financiamento comunitario poderá ser mellorado.

A intervención da Comisión ten o efecto de reforza-la innovación nas cooperativas sociedades mutuas e asociacións, por un lado, apoiando os proxectos recoñecidos como interesantes no seu dominio e, por outro, dando a tales proxectos resonancia a nivel comunitario. Así, unha iniciativa local nunha aldea do Macizo Central francés pode converterse en modelo para un proxecto rural en Irlanda. O papel insubstituíble da Comunidade na difusión da información adquirida a través dos proxectos que apoia verificase en moitos pedidos de información, así como na abundancia das respostas obtidas polo envío dun cuestionario sobre as asociacións dos países comunitarios.

A partir deste traballo de información e de apoio, serán as propias iniciativas as que aprenderán a funcionar en sociedade no plano europeo, moi apoiadas neste sentido a través de diferentes programas europeos actualmente en vigor.

Por iso, para facer fronte á subcapitalización que caracteriza innúmeras empresas do sector, será necesario reconstituír sociedades entre poderes públicos e comunitarios, institucións financeiras (bancos e seguros) e empresas.

A unidade "Economía social" ten por finalidade identificar proxectos innovadores, dalos a coñecer e incentiva-la cooperación entre os mesmos.

B. REFORZO DAS ACCIÓNS NO ÁMBITO DOUTRAS POLÍTICAS

1. Desenvolve-las estadísticas comunitarias.

Os coñecementos sobre o sector das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións son moi fragmentarios e heteroxéneos nos doce Estados-membros.

É necesario realizar un estudio para coñecer mellor a situación do sector e para dispor de datos estatísticos harmonizados e actualizados regularmente. Este estudio inclúese nas outras accións do programa estatístico executado pola Comisión que, principalmente, pretende:

- unha mellor estimativa das actividades non comerciais privadas, que corresponde a un perfeccionamento da precisión e da harmonización da medición do produto nacional bruto dos Estados-membros, tendo en conta que para algúns deles estas actividades corresponden a unha parte significativa do PNB;
- o desenvolvemento das estadísticas dos servicios nos sectores que non dispoñen aínda de instrumentos de recollida adecuados.

A Comisión xa deu inicio ós traballos con vista a mellora-los coñecementos estatísticos neste dominio. O EUROSTAT, Servicio de Estatística das Comunidades Europeas, realizou un primeiro traballo de equiparación das estadísticas nacionais.

Ademais diso, seguiranse estudos estatísticos sectoriais a fin de permitila construción de indicadores específicos do dominio. Estes estudos son paralelos á execución dun traballo metodolóxico destinado á presentación das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións como sector identificado, podendo ser obxecto dunha axuda no ámbito dunha conta satélite (harmonizada).

2. Apoia-lo esforzo de formación.

As cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións teñen que facer fronte a un cambio moi profundo, que se caracteriza por unha concentra-

ción dos medios, un crecemento ineluctable do aparello técnico e do volume de xestión, e a necesidade dun maior grao de profesionalidade por parte dos responsables.

Así, a formación das persoas tense como prioritaria para que as empresas poidan estar en condicións de participar en agrupacións e/ou en sociedades europeas, enfrontando a nova concorrència e aumentando a fiabilidade e a calidade dos produtos industriais e dos servicios, permanecendo simultaneamente fieis ó obxectivo primeiro de solidariedade e de responsabilización dos socios.

Os fondos estruturais e os programas específicos de formación elaborados pola Comisión satisfacen, en xeral, as diferentes necesidades neste dominio (COMETT, FORCE, LINGUA, por exemplo).

Aínda así, o programa de traballo debería permitir:

- verificar que os programas de formación existentes son utilizados polas cooperativas, asociacións e sociedades mutuas. Trátase, en particular de garantir a existencia de agrupamentos suficientemente operativos para permitir a participación nestes programas;
- realizar accións-piloto de formación, centradas sobre as especificidades deste tipo de empresas nas cales os membros posúen a dupla cualidade de dirixentes e de socios
- formación de dirixentes de cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións nas profesións de base, tendo en conta esta sociedade europea;
- formación de responsables de estruturas profesionais;
- intercambios de dirixentes e de técnicos destas empresas.

Estas accións deben ser exemplares e susceptibles de seren reproducidas nos diferentes Estados-membros. A transferencia dos métodos e utensilios así involucrados nos sectores das PME será igualmente estimulada.

3. Incitar ó desenvolvemento de I+D

En canto PME, baseadas en principios de solidariedade e participación, as cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións teñen xeralmente máis dificultades para participar nos programas de investigación e desenvolvemento. Os gastos administrativos derivados da participación e colaboración nestes programas son a miúdo relativamente elevados para este tipo de empresas, tanto máis que non sempre dispoñen de facilidades de acceso ó financiamento a longo prazo.

No ámbito do programa de traballo, convén crear condicións para fomentar a participación das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións no proceso de I+D, en xeral, e nos programas de I+D que xa se benefician de apoios financeiros da Comunidade.

Neste ámbito, convén garantir que este tipo de empresas teña posibilidades de acceder a sistemas avanzados de xestión, avaliación e organización.

As accións-piloto a seleccionar deben respectar tres criterios esenciais:

- posuír un carácter innovador;
- poder ser reproducidas nos diferentes Estados-membros ou ser executadas, polo menos, en tres Estados-membros.
- ter un efecto multiplicador para o sector.

III. IMPLICACIÓNS FINANCEIRAS DO PROGRAMA DE TRABALLO EN FAVOR DAS COOPERATIVAS, SOCIEDADES MUTUAS E ASOCIACIÓN

Previsto para un período de tres anos, este programa prolonga e alarga iniciativas anteriores levadas a cabo, xa no ámbito das distintas políticas xa pola Comisión, no cadro da política empresarial, a través das cales a Comunidade xa tiña manifestado o seu interese en contribuír, dentro do límite das súas competencias e dos seus medios, ó desenvolvemento e á inserción das empresas cooperativas, mutualistas e asociativas nun mercado económico unificado.

Este programa inscríbese nesta mesma perspectiva. Pero é politicamente máis ambicioso, a pesar de seren os medios extremadamente modestos: o orzamento previsto é de 5,6 millóns de ecus distribuídos en tres anos.

É ambicioso porque foi elaborado baseándose nun coñecemento sistemático e rigoroso do sector e ten como obxecto a presentación dun encadramento formalizado da acción da Comunidade en favor destas entidades económicas. Tanto o reforzo da abordaxe horizontal como a implementación de medidas específicas estarán fundamentados na procura de estratexias innovadoras, no tocante a sociedades e redes, e de dinámicas transnacionais.

Neste ámbito, a liña orzamental "Economía Social", B5-3210, debe ser interpretada como encargada, en primeiro lugar, de consolidar a liña xeral PME, B5-3200, que, no pasado, financiaba amplamente as iniciativas levadas a cabo polas empresas deste sector. En segundo lugar, esta liña orzamental debe poder integra-lo financiamento de accións, de proxectos, de investigacións e de estudos levados a cabo no ámbito doutras políticas, para apoiar unha abordaxe que corresponda á especificidade do sector das cooperativas, das sociedades mutuas e das asociacións.

IV. ACCIÓNS INDIRECTAS DERIVADAS DA APLICACIÓN DE DETERMINADAS POLÍTICAS COMUNITARIAS

As cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións quedan abarcadas por diferentes políticas comunitarias máis alá da política empresarial.

Trátase esencialmente da política rexional, da protección dos consumidores, da política da pesca, da política agrícola e do desenvolvemento do mundo rural, da política comercial, da política de investigación, da política de medio natural, da política social, da política de desenvolvemento, da educación e da formación e, máis recentemente, da política cultural e da saúde.

Ademais diso, unha gran parte do sector cooperativo e mutualista está directamente implicada na realización do mercado único dos servicios financeiros. É, principalmente, o caso dos bancos cooperativos, das sociedades mutuas e das cooperativas de seguros.

Aínda así, é difícil coñecer exactamente a participación das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións nestas políticas comunitarias. Non obstante, tanto a nivel nacional como ós niveis rexional e local, inúmeras asociacións e cooperativas, así como determinadas sociedades mutuas e fundacións participan na aplicación de *políticas comunitarias* destinadas a reduci-los desequilibrios rexionais. O seu papel, neste contexto, foi correctamente subliñado en dúas resolucións do Parlamento Europeo¹⁵ e nunha iniciativa do CES¹⁶ que solicitaban que as cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións participasen na elaboración de plans e accións operacionais comunitarias.

1. Política empresarial.

Dunha forma xeral, a política empresarial seguida pola Comisión proporciona instrumentos de información, cooperación, financiamento e formación a cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións, compostas en gran parte de pequenas e medianas empresas (PME) ou ó servizo destas PME. O proceso de avaliación do impacto das medidas propostas pola Comisión permite, a través de determinadas formas de consulta, verifica-los efectos posibles sobre estas empresas.

No que se refire, en especial, ós *empréstitos do BEI*, principalmente en favor das PME, convén lembrar que diversos bancos cooperativos son intermediarios recoñecidos polo Banco Europeo de Investimento.

Ademais, e a fin de que, independentemente da súa localización, os actores neste dominio participasen na construción de Europa, mediante o acceso ás informacións europeas, a Comisión apoiou a constituición dun Eurogabinete especializado, dirixido ás empresas da Economía social.

2. Política de desenvolvemento da cooperación cos países terceiros.

Os sectores cooperativo, asociativo e mutualista representan unha parte importante da economía dos países do Espacio Económico Europeo. As empre-

15.- JO n.º C 128, do 16 de Maio de 1983, p. 51 (relatorio doc. I-X49/X2). JO n.º C 246, do 14 de Setembro de 1987.

16.- Parecer de iniciativa do Comité Económico e Social sobre "A contribución do sector cooperativo para o desenvolvemento rexional" do 19.9.1989

sas destes sectores teñen un papel determinante a desempeñar na colaboración que vai ser establecida tendo en conta a aplicación dos acordos coa Comunidade Europea.

O sistema económico imposto durante máis de corenta anos nos países de Europa Central e Oriental sufocou os propios principios das empresas da Economía social empresas cooperativas en particular, ata o punto de as desacreditar ós ollos de produtores e consumidores: o Estado primou sobre o individuo, a libre asociación desapareceu e a xestión burocrática dominou as empresas.

A información, a formación, o fomento da cooperación e da sociedade van contribuir á consolidación da democracia económica no Leste e no desenvolvemento do Espacio Económico Europeo.

A Comunidade ten desenvolvido moitos esforzos no sentido de contribuir ó desenvolvemento dos países do Sur que posúen acordos de colaboración coa Comunidade.

Os principios de solidariedade e de participación que están na base das empresas cooperativas, asociativas e mutualistas contribúen naturalmente á creación dun ambiente favorable ó desenvolvemento económico e social.

Respecto ós países ACP, a promoción de cooperativas e doutros organismos asociativos está prevista no cadro da Convención de Lomé e, en especial, a título da cooperación descentralizada.

3. Política dos consumidores.

Un número importante de cooperativas, asociacións, sociedades mutuas e fundacións emana de agrupamentos de consumidores. A este título, e para algúns, desde 1962 estas encóntranse intimamente asociadas á elaboración dunha política comunitaria de protección dos consumidores.

En canto organizacións representativas europeas, a EUROCOOP¹⁷, a COFACE¹⁸, a CESI¹⁹, o BEUC²⁰ teñen asento no CCC²¹, creado pola Comisión para poder solicita-lo parecer das organizacións de consumidores sobre as iniciativas por ela desenvolvidas e que inciden directa ou indirectamente sobre os intereses dos mesmos, así como en moitos outros comités consultivos, principalmente no ámbito da política agrícola e da política da pesca.

4. Política agrícola

OCOPA²² e o COGECA²³ foron desde sempre os interlocutores fundamentais da Comisión no dominio da *política agrícola común*. En efecto, a estrutura

17.- Comunidade Europea das Cooperativas de Consumidores.

18.- A Confederación das Organizacións Familiares da Comunidade Europea.

19.- Confederación Europea dos Sindicatos .

20.- Gabinete Europeo das Unións de Consumidores.

21.- Consello Consultivo dos Consumidores.

22.- Comité das Organizacións Profesionais Agrícolas das Comunidades Europeas.

23.- Comité Xeral de Cooperación Agrícola da Comunidade Europea.

cooperativa e outras asociacións de produtores constitúen unha característica específica do sector agrícola dos Estados-membros.

A importancia das cooperativas, sociedades mutuas e asociacións foi determinante para o desenvolvemento da agricultura e do mundo rural da Comunidade Europea.

As cooperativas ocupan un lugar importante tanto na transformación e/ou na comercialización dos produtos agrícolas, como no financiamento das explotacións agrícolas propiamente ditas. O desenvolvemento económico do sector agrícola foi apoiado polas sociedades mutuas de saúde e polos seguros mutuos ou cooperativas cubrindo o capital.

Menos coñecido, en xeral, é o papel das estruturas asociativas tanto na formación, vulgarización e difusión do saber, como na concentración da oferta e no establecemento de normas de produción.

Nas vésperas da realización do Gran Mercado sen fronteiras e da Unión Económica e Monetaria, as empresas agrícolas deben estar en condicións de avanzar neste espazo económico para facer fronte a profundas mutacións económicas e sociolóxicas, e para así beneficiarse dos seus efectos.

Neste ámbito, debe ser concedida unha atención especial ás cooperativas, sociedades mutuas e asociacións do sector agrícola, principalmente no que se refire:

- a formación dos socios destas estruturas, así como dos traballadores;
- as necesidades en materia de colaboración transnacional;
- as necesidades financeiras.

5. Política de pesca.

As cooperativas, asociacións e sociedades mutuas desempeñan un papel importante no sector da pesca.

Este sector coñece actualmente graves problemas de sobrecapacidade e a Comisión adoptou unha serie de medidas destinadas a acelerar a taxa de redución de capacidade de pesca da frota comunitaria. Estas medidas esixen a aplicación de "medidas de acompañamento" de natureza socio-económica, tales como:

- reconversión económica tendo en conta a creación de empregos alternativos;
- medidas sociais (formación profesional, pré-reforma, etc.).

Está prevista unha acción que abrangue, particularmente, a execución de estudos rexionais de carácter socio-económico e o lanzamento de accións-piloto.

6. Política social

Sobre todo despois do inicio dos anos 80, ó verificar que o número de empresas cooperativas aumentaba mentres outras empresas cesaban as respectivas

actividades, a Comisión recoñeceu explicitamente o papel que as cooperativas podían asumir na manutención e na creación de empregos. Desde entón, a Comisión reivindicou a importancia do movemento cooperativo no ámbito das súas comunicacións ó Consello sobre problemas de emprego e de desemprego, recomendando simultaneamente as medidas de promoción adecuadas. Na secuencia dunha destas comunicacións, a Resolución do Consello do 7 de Xuño de 1984, relativa á contribución das iniciativas locais de creación de empregos para a loita contra o desemprego, promoveu orientacións políticas en favor destas empresas, incluíndo ás empresas de tipo cooperativo e de interese colectivo.

Actualmente, os programas de acción comunitaria LEDA, sobre o desenvolvemento local do emprego, e ERGO, contra o desemprego de longa duración, asocian as súas actividades, na medida do posible, cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións.

En especial, as cooperativas escolares e sociais, as asociacións de formación e de educación permanente, o conxunto das empresas de economía social, no seu esforzo de formación dos seus cadros dirixentes e dos seus traballadores, participan moi activamente na *política comunitaria de educación e formación*. No ámbito do Fondo Social Europeo, decenas de organizacións xestionan programas operacionais. Cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións participan na execución de programas e iniciativas tales como Force, Euroform, Now e Horizon. Certos programas, sobre todo no dominio da formación con vista á creación de empresas para xoves ou para mulleres, mencionan especificamente ás cooperativas.

7. Política cultural.

O sector cultural está, en gran medida, xestionado por asociacións e fundacións. No pasado, por exemplo, estas desempeñaron un papel activo de cara ó recoñecemento dos dereitos dos traballadores culturais.

Na aplicación da *política cultural* europea no ámbito dos acordos de Maastricht, as cooperativas, asociacións e fundacións desempeñarán un papel importante, maiormente, no dominio da preservación do patrimonio cultural europeo, no desenvolvemento dos intercambios culturais non comerciais e na creación artística e literaria, incluíndo o sector do audiovisual. Ademais diso, as cooperativas e as asociacións de turismo social poderán contribuír eficazmente nos intercambios neste sector.

8. Política da saúde.

O mesmo se aplica con relación á política da saúde. Os interlocutores desta nova política serán, en especial, as sociedades mutuas de previdencia social, as cooperativas de farmacias sociais, así como as asociacións e fundacións que traballan no dominio da saúde. Representando este sector na consulta resultan-

te do diálogo social, estas empresas son abranguidas polo conxunto da lexislación europea relativa á saúde, protección social, medicamentos, educación sanitaria e protección dos consumidores.

9. Política de I + D e política estrutural.

Os programas de I+D están abertos á participación de cooperativas, sociedades mutuas e asociacións-fundacións. Esta participación é indispensable para o aumento da competitividade destas empresas na fase actual de mutación económica da sociedade europea. Ademais diso, a política dos fondos estruturais procura mobiliza-los socios económicos e sociais cunha implantación efectiva no territorio, que garantirá un efecto de arrastre máis importante no desenvolvemento rexional e/ou local.

10. Política de desenvolvemento.

Para executa-la *política de desenvolvemento*, a Comisión sempre traballou en estreita colaboración coas organizacións non gobernamentais (ONG). Sobre todo no ámbito da liña orzamental dos micro-proxectos, as ONG foron os interlocutores da execución das accións nos países ACP. A partir da nova Convención de Lomé, as cooperativas e as ONG locais son consideradas como interlocutores privilexiados no dominio da política de desenvolvemento do respectivo país. O Parlamento Europeo, na Resolución TRIVELLI, subliñou igualmente a imponente papel desempeñado polas cooperativas neste dominio.

11. Política natural

Desde hai moitos anos, os axentes da economía social e, sobre todo, as asociacións ambientalistas, participan en varios programas comunitarios para a protección do ambiente en Europa. Ademais diso, estes axentes traballan para a promoción dun desenvolvemento duradeiro e da calidade do ambiente.

V. CONCLUSIÓNS.

As empresas cooperativas, mutualistas e asociativas deben te-la oportunidade de, ó mesmo título cás outras, beneficiarse das oportunidades que derivan da realización do Gran Mercado sen fronteiras e da Unión Económica e Monetaria.

Tendo en conta a manutención da diversidade da economía europea, convén permitir que as empresas cooperativas, mutualistas e asociativas, PME ou ó servizo das PME, se manteñan e se desenvolvan nun mercado dilatado e concorrencial, respectando -e garantindo- a promoción dos principios de solidariedade que rixen os seus obxectivos ou o seu modo de organización.

Así, importa que a promoción da colaboración entre estas empresas, con vista á manutención e á ampliación das súas actividades, se inscriba nun cadro estable, transparente e baseado en regras que coloquen as pequenas empresas en situación de igualdade coas grandes empresas e as grandes concentracións económicas.

O presente programa de traballo destínase, pois, a acompañar as empresas cooperativas e mutualistas, así como as asociacións e fundacións na formulación das respostas que ofrece a dupla aposta da Comunidade: o desenvolvemento económico e a realización do progreso social.

Ademais diso, a promoción de cooperativas, mutualistas e asociativas debe ir acompañada de medidas específicas que permitan aumentar as súas posibilidades de cooperación transnacional a fin de ampliar a súa presenza no mercado ou de reforzar o seu papel no ámbito da realización dos obxectivos comunitarios nun determinado número de dominios.

Ó remate do período cuberto por este programa en favor das empresas cooperativas, mutualistas e asociativas, a Comisión poderá proceder a unha avaliación da política comunitaria para as empresas en cuestión a fin de poder dispor dun instrumento de reflexión suplementario para a definición das orientacións futuras.

FICHA FINANCEIRA.

1. *Designación da acción.*

Programa de traballo en favor das Cooperativas, Sociedades Mutuas Asociacións e Fundacións.

2. *Asignacións orzamentais implicadas no pasado:*

B5-3200 (en 1991: 0,030 millóns de ecus para dotacións comprometidas, 0,030 millóns de ecus para dotacións para pagamentos; en 1992: 0,100 millóns de ecus para dotacións comprometidas e 0,450 millóns de ecus para dotacións para pagamentos; en 1993: 0,200 millóns de ecus para dotacións comprometidas e 0,200 millóns de ecus para dotacións para pagamentos) asignación para estímulo das empresas (pequenas e medianas empresas).

B5-3210 (en 1991: 1,200 millóns de ecus para dotacións comprometidas e 1,200 millóns de ecus para dotacións para pagamentos; en 1992: 0,820 millóns de ecus para dotacións comprometidas e 0,820 millóns de ecus para dotacións para pagamentos; en 1993: 0,840 millóns de ecus para dotacións comprometidas e 1,140 millóns de ecus para dotacións para pagamentos) asignación específica para economía social.

3. Base xurídica

3.1. Decisión 89/490/CEE do Consello, do 28 de Xullo de 1989, relativa á mellora do encadramento empresarial e á promoción do desenvolvemento das empresas, especialmente das pequenas e medianas empresas, na Comunidade (JOCE n° L 239).

3.2. Decisión 33/379/CEE do Consello, do 14 de Xuño de 1993, relativa a un programa plurianual de traballo destinado a reforza-los eixos prioritarios e garanti-la continuidade e a consolidación da política empresarial, sobre todo das pequenas e medianas empresas (PME), na Comunidade (OJ L 161/93).

3.3. Comunicación da Comisión ó Consello, do 18 de Decembro de 1989, "As empresas de economía social e a realización dun mercado europeo sen fronteiras" (SEC.(89) 2187 final).

3.4. Declaración n.º23 do Tratado de Maastricht sobre a Unión Política "Declaración relativa á cooperación coas asociacións de solidariedade".

3.5. Da Acta Única ó post-Maastricht (COM (92) 2000 final).

4. Descrición da acción.

As dotacións da asignación B5-3210, así como as das asignacións B3-10 e B6-612 destínanse a cubri-los gastos derivados de proxectos que teñan como obxectivo estudia-las incidencias da realización do mercado interno para as empresas de economía social e mellora-lo seu acceso ás accións comunitarias.

4.1. Obxectivos específicos da acción.

A Comisión, na súa comunicación sobre "As empresas da Economía Social e a realización dun mercado europeo sen fronteiras" comprometeuse a presentar un programa de traballo.

Este programa de traballo trata os seguintes obxectivos:

1. O reforzo da abordaxe horizontal a través dun mellor coñecemento do sector e, sobre todo, da súa contribución ó sector económico en xeral, e da súa contribución específica para determinadas políticas comunitarias, así como da integración deste sector nas políticas comunitarias e da avaliación do respectivo impacto sobre cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións;

2. a aplicación de medidas específicas especialmente destinadas a:

- promove-las posibilidades de colaboración transnacional e de pescuda de novas áreas de actividade e de novos mercados entre socios agrupados, no seguimento da realización do Gran Mercado;
- mellora-la información;
- apoia-lo esforzo de formación; promove-la investigación e o desenvolvemento científico;

—reforza-lo papel das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións como vectores das políticas comunitarias, principalmente para a divulgación da innovación social, o reforzo da coesión económica e social, e o desenvolvemento da cooperación cos países terceiros.

4. 2. Duración.

As accións realizadas no dominio da economía social inscríbense en programas-cadro plurianuais o primeiro dos cales abrangue un período de tres anos, do 1994 a 1996.

4.3. Poboación abranguida pola acción

Unha parte importante da poboación comunitaria queda abranguida pola acción no dominio da economía social se se tivese en conta, por exemplo, que o 60 % da produción agrícola europea é recollida, transformada ou vendida, por intermedio dunha cooperativa, que os bancos cooperativos ou mutualistas reúnen cerca do 17 % do aforro europeo, que 40 millóns de familias europeas recorren a sociedades mutuas para preveni-lo risco de enfermidade ou para se gardar contra as vicisitudes da velez e que só o sector cooperativo conta con 60 millóns de membros e 3 millóns de empregos.

5. Clasificación do gasto/ingreso

5.1. Gastos non obrigatorio

5.2. Gastos diferenciados

5.3. Tipos de ingresos previstos

Non está previsto ningún tipo de ingreso

6. Tipo de gasto/ingreso.

6.1. Subvención a 100 %

Unha parte mínima (contratos de estudos, gastos de reunións, gastos de publicación) é financiada ó 100 %.

6. 2. Subvención para co-financiamento con outras fontes do sector público e/ou privado

Os proxectos-piloto innovadores (ver obxectivos arriba mencionados) serán financiados, cunha media do 18 %.

6.3. Bonificacións e xuros

Algúnhas accións poderán beneficiarse dunha bonificación da taxa de xuro.

6. 4. Outras

Nada.

6.5. ¿Está previsto un reembolso parcial ou total da contribución financeira comunitaria en caso de que a acción presente resultados económicos positivos?

Na fase actual non se prevé ningún reembolso da contribución financeira comunitaria.

6.6. ¿A acción proposta implicará unha modificación do nivel dos ingresos? En caso afirmativo, ¿cal é a natureza da modificación e cal o tipo de ingresos?

A acción non implica ningunha modificación do nivel dos ingresos comunitarios.

7. Incidencia financeira

7.1. Modo de cálculo do custo total da acción

Foi reunido un número importante de proxectos-piloto innovadores a través dun estudio realizado por conta da DG XXIII/A/4. O custo da acción é asumido ó abrigo da política empresarial nun montante de cerca do 18 % dos gastos totais dos diferentes proxectos-piloto propostos.

7.2. Repartición por elementos da acción

En millóns de ecus

REPARTICIÓN	1994	NATUREZA DO GASTO
A Accións para a promoción, a coordinación e o reforzo das intervencións en favor das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións.		
A 1 Reforzo da abordaxe horizontal		
1.a. Mellora-lo coñecemento do sector das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións, sobre todo, da súa contribución á economía en xeral, e do seu carácter específico no tocante a certas políticas comunitarias.		
Realización de estudos sobre o desenvolvemento do sector na Comunidade.	0,100	Programa de estudos e de reflexións prospectivas a fin obte-los elementos necesarios para a identificación das principais tendencias do seu desenvolvemento.
Creación de condicións favorables e avaliación do impacto das políticas comunitarias	0,210	Exame do impacto das medidas comunitarias. Estudos sobre as lexislacións nacionais e as trabas á colaboración a nivel comunitario. Accións-piloto para avalia-lo impacto das políticas comunitarias.
Organización da consulta	0,040	Para permiti-lo intercambio de ideas e a concertación sobre a futura política comunitaria, así como sobre o programa de traballo, os órganos representativos a nivel europeo son invitados a constituír

		unha estrutura permanente de contacto entre cooperativas, sociedades mutuas, asociacióne e fundacións, por un lado, e as institucións comunitarias, por outro (reunións).
A.2 Apoio a accións específicas en favor das cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións na Comunidade.		
Incentiva-la colaboración transnacional para a pescuda de novas actividades por socios agrupados.	0,100	Accións-piloto con vista a ultrapasa-los bloqueos a colaboración transnacional.
Mellora-la información	0,155	Rede de información asociada ós EIC que permite, sobre todo, a busca de socios, a realización de jointventures, etc.
Divulgación da innovación social	0,100	Accións-piloto innovadoras apoiadas na especialidade das cooperativas, sociedades mutuas asociacións e fundacións.
Reforza-lo papel das cooperativas sociedades mutuas, asociacións e fundacións en canto vectores das políticas comunitarias	0,545	Accións piloto, sobre todo nas rexións desfavorecidas do sector.
B, Reforzo das accións dentro doutras políticas		
Desenvolvemento da estatística comunitaria e tratamento de datos despois das enquisas realizadas neste sector (B5-3200)	0,200	Estudios, recollida e tratamento de datos, publicacións destinadas a coñecer a situación do sector e dispor de datos estatísticos, harmonizados e actualizados.
Apoia-lo esforzo de formación (B-3 de 10)	0,070	Accións-piloto de formación dirixentes, de responsables de estruturas profesionais e intercambio de dirixentes e de técnicos.
Incentiva-lo I+D (B6-612)	0,130	Accións-piloto para incentiva-los a participación dos sectores no proceso I + D.
TOTAL	1,650	

7. 3. Gastos operacionais de estudos, reunións de peritos, etc., incluídas na parte B.

REPARTICIÓN	1994	1995	1996
—Estudios	0,350	0,300	0,300
—Reunións de peritos	0,040	0,050	0,050
—Conferencias e congresos	p.m.	p.m.	p.m.
—Información e publicacións	0,030	0,050	0,050
—TOTAL	0,420	0,400	0,400

7.4. Calendario indicativo das dotacións para autorizacións

PROGRAMACIÓN INDICATIVA (millóns de ecus)			
ORZAMENTO	1994	1995	1996
PROGRAMA DE TRABALLO	1,650	1,860	2,090

8. Disposicións anti-fraude previstas na proposta de acción

Relativamente á verificación das subvencións ou á recepción das prestacións e estudos encomendados polos servizos da Comisión antes do pagamento, tendo en conta as obrigacións contractuais e os principios da economía e da boa xestión financeira, inclúense disposicións anti-fraude (control, entrega de relatorios, etc.) en tódolos acordos ou contratos celebrados entre a Comisión e os beneficiarios dos pagamentos.

9. Elementos de análise custo-eficacia

9.1. Obxectivos

A idea principal subxacente á escolla das operacións-piloto a seleccionar en 1994 ou no ámbito do programa-cadro (1994-1996) artículase en torno da aplicación dunha política coordinada de redes de cooperativas europeas, sociedades mutuas europeas e asociacións europeas.

9.1.1. A Comisión promoveu a creación de agrupamentos europeos. Así:

- para as cooperativas agrícolas europeas, foi creado unha Agrupación Europea de Interese Económico (EUROCORD) para así concorrer en mellor posición ós concursos lanzados no ámbito de "Phare" (exemplo: obter contratos por valor de 3 millóns de ecus para a reestruturación das cooperativas en Polonia, no ámbito dun programa renovable);
- as cooperativas e asociacións de nove Estados-membros, así como algúns establecementos financeiros do sector do turismo social (exemplo: para Francia: WF + Caisse des Dépôts et Consignations; para Alemaña: Deutsche FamilienFerien + Genossenschaftsbank; para Portugal: APORTAL + Montepio Geral) agrupáronse no ámbito dun Agrupación Europea de Interese Económico, "Eurovillages";
- foi creada unha rede de información de Economía Social (Eurogabinete) para as organizacións seguintes: Comité Européen des Cooperatives de Production, Euro Citizen Action Service, Comité Européen des Associations d'Intérêt Général e European Foundation Centre, a fin de supri-la necesidade de interacción entre as empresas da Economía Social e do

mundo económico comunitario utilizando a rede europea dos EIC (Rede de redes).

9.1.2. No desenvolvemento dun estudio levado a cabo para o noso servizo, foron identificados e seleccionados, en función dos obxectivos arriba referidos, moitos proxectos-piloto innovadores (ver atrás).

9.1.3. Na execución de estudos emprendidos pola DG XXIII, foi creado un mecanismo financeiro adecuado a empresas cooperativas, mutualistas e asociativas. O mecanismo artículase ó redor dunha sociedade europea de investimento e de dous fondos comúns de investimento.

9.2. Xustificación da acción

9.2.1. Custo

O custo das diferentes intervencións foi calculado baseándose nos elementos referidos no punto 7. A escasez dos recursos financeiros e humanos, por un lado, e a especificidade das esixencias, por outro, non permiten delinear estratexias alternativas de intervención no sector en cuestión.

9.2.2. Efectos derivados

Os efectos directos e derivados son dunha importancia primordial, unha vez que as accións previstas deben permitir ó sector da Economía Social beneficiarse das vantaxes do Gran Mercado sen fronteiras, no respecto das regras de concorrencia, sen perder as súas características de sociedade de persoas.

9.2.3. Efectos multiplicadores

As accións teñen e terán, sen dúbida, efectos multiplicadores xa no sentido de mobilizar outras fontes de financiamento provenientes do propio sector da Economía Social ou doutros, xa na medida en que serán susceptibles de reprodución no tempo e no espazo. Moi particularmente, a experiencia adquirida permitiu concluír que a Comisión se podera limitar, na maioría dos casos, a dar só unha contribución financeira na orde do 15 ó 25 % e que as empresas do sector están dispostas a financiar-lo resto dos proxectos en curso. O efecto multiplicador sitúase, pois, entre 400 e 667 %.

9.3. Seguimento avaliación da acción

O seguimento e a avaliación das accións serán garantidos, en función dos obxectivos perseguidos, con base na tipoloxía seguinte:

- avaliación comparativa, destinada antes de nada a identificar as alteracións derivadas da execución da acción sobre unha dada poboación ou situación e que permita avaliar en que medida os obxectivos perseguidos

foron efectivamente atingidos, así como a apura-la obtención doutros efectos máis alá dos esperados;

- avaliación analítica, destinada a apreciar as diferencias inducidas pola acción entre unha situación de partida e a situación final;
- avaliación dinámica, apoiada nos resultados intermedios da análise, sendo a acción, modificada de acordo coa súa evolución.

Estes métodos poden ser complementarios e deben conducir a unha avaliación semestral das accións.

O sector da Economía Social é moi diversificado no tocante ás súas compoñentes (cooperativas, sociedades mutuas, asociacións e fundacións) e nos doce estados membros.

Esta situación esixe unha preparación coidada das accións previstas, para que se estableza a correspondencia correcta entre as necesidades identificadas e os medios utilizados.

9.4. Coherencia coa programación financeira

9.4.1. ¿A acción está prevista na programación financeira da DG para os anos en cuestión?

A acción é parte integrante da política da DG.

9.4.2. Indicar a que obxectivo máis xeral definido na programación financeira da DG corresponde o obxectivo da acción proposta.

A acción proposta corresponde ós obxectivos perseguidos pola Dirección-Xeral (formación, información, cooperación, etc.).

10. Gastos administrativos (parte A do orzamento)

10.1. ¿A acción proposta implicará un aumento do número de efectivos da Comisión?. En caso afirmativo, especificar.

Na unidade XXIII/A/4 será necesario recrutar dúas persoas da categoría A, unha persoa da categoría B e dúas persoas da categoría C. Estes recrutamentos serán feitos exclusivamente por vía interna, en función do número de postos disponibles.

10.2. Indica-lo montante dos gastos de funcionamento e de persoal resultantes da proposta de acción.

Non ten incidencia sobre o orzamento.

10.3. A acción proposta implica aínda os seguintes gastos para a reunión do Comité previsto no artigo 4.º da Decisión (asina A 2510):

Primeira reunión anual de 24 peritos gobernamentais. 15.000 ecus.

**PROGRAMA DE TRABALLO EN FAVOR DE COOPERATIVAS.
SOCIEDADES MÚTUAS, ASOCIACIÓNS E FUNDACIÓNS**

Orzamento N-da liña	Plan financeiro ¹ 1994/1996	1994	1995	1996	1994-96
A	Accións para a promoción, a coordinación e o reforzo das intervencións en favor das cooperativas, sociedades mútuas, asociacións e fundacións.				
A.1.	Reforzo da abordaxe horizontal.				
A.1.a)	B5-3210 Realización de estudos sobre o desenvolvemento do sector na Comunidade.	0,100	0,080	0,080	0,260
A.1.b)	B5-3210 Creación de condicións favorables e avaliación do impacto das políticas comunitarias.	0,210	0,120	0,080	0,410
A.1.c)	B5-3210 Ordenación da consulta.	0,040	0,050	0,050	0,140
A.2	B5-3210 Apoio a accións específicas en favor das cooperativas, sociedades mútuas, asociacións e fundacións.				
A.2.a)	B5-3210 Incentiva-la colaboración transnacional para a pesca de novas actividades por parceiros agrupados.	0,100	0,100	0,100	0,300
A.2.b)	B5-3210 Mellora-la información.	0,155	0,160	0,160	0,475
A.2.c)	B5-3210 Divulgación da innovación social.	0,100	0,100	0,100	0,300
A.2.d)	B5-3200 Reforza-lo papel das cooperativas, sociedades mútuas, asociacións e fundacións en canto vectores das políticas comunitarias.	0,545	0,790	0,830	2,165
B.	Reforzo das accións dentro doutras políticas.				
B.1.	B3-3200 Desenvolvemento da estatística comunitaria e tratamento de datos tralos inquéritos realizados no sector	0,200	0,200	0,150	0,550
B.2.	B3-10 Apoio-lo esforzo de formación.	0,070	0,100	0,130	0,300
B.2	B6-612 Incentivar a I + D.	0,130	0,160	0,410	0,700
C.	Accións indirectas resultantes da aplicación de certas políticas comunitarias.				
C.1.	B7-500 Promover o investimento comunitario nos países en vías de desenvolvemento da América Latina, da Asia e do Mediterráneo, no ámbito dos acordos de cooperación económica e comercial.	Nos comentarios do Orzamento Xeral das Comunidades Europeas a partir do exercicio de 1990, xa se precisa que as accións previstas son dirixidas especialmente ás pequenas e medianas empresas incluíndo as empresas da economía social.			
C.2.	B2 Accións estruturais, outras accións agrícolas e rexionais, transportes e pesca.	As empresas cooperativas, mutualistas e asociativas beneficiaróñse, no pasado, de dotacións desta liña. Para o período abrangido polo programa, estas empresas poderan continuar a beneficiarse destas dotacións, pero non é posible, a priori, in-			

1.- Os proxectos-piloto de publicación son financiados ó 100%.

			dicar un montante visto que a súa utilización dependerá da calidade dos proxectos entregados, así como do desenvolvemento das accións.
C.3.	B3	Formación, xuventude, cultura, audiovisual, información e outras accións sociais.	idem.
C.4.	B4-3	Ambiente.	idem.
C.5.	B5	Protección dos consumidores, mercado interno, industria e redes transeuropeas.	idem.
C.6.	B7	Cooperación cos plans en vías de desenvolvemento.	idem.

ISSN 02057 - 9553. COM (93) 650 final.
DOCUMENTOS. PT 1008.
N.º de Catálogo: CB - CO-93 - 706 - PT - C.
ISBN 92 - 77 - 62720 - 4
Servicio de Publicacións Oficiais das Comunidades Europeas
2985 Luxemburgo